

PUUMARKKINATYÖRYHMÄN KOKOUS 4/2014

Aika: Torstai 16.10.2014 klo 8.00–10.00

Paikka: Maa- ja metsätalousministeriö, Hallituskatu 3, kokoushuone Niskavuori

Osallistujat:

Petteri Orpo MMM (puheenjohtaja), Juha Ojala, MMM/LVO, Sixten Sunabacka TEM, Helena Silvonen UM, Anu Islander Metsäteollisuus ry, Simo Jaakkola Koneyrittäjien liitto, Riitta Hänninen Metla, Janne Partanen Stora-Enso Oyj, Pekka Rajala UPM-Kymmene Oyj, Kari Perttilä Suomen Sahat, Jukka Aula Metsänomistajien liitto Pohjois-Suomi, Rauno Numminen Etämet-säomistajien liitto ry, Paula Horne PTT, Martti Aarne Metla, Matti Mäkelä, MMM/LVO (sihteeri)

1. Kokouksen avaus ja edellisten kokousten muistioiden hyväksyminen, Petteri Orpo

Puheenjohtaja Petteri Orpo avasi kokouksen ja toivotti kaikki osallistujat tervetulleiksi. Hän totesi avauksessaan, että puumarkkinatyöryhmällä on yhteinen tavoite parantaa metsäalan kasvedellytyksiä ja että uudet investoinnit kuvaavat hyvin metsäalalla uskoa tulevaisuuteen. Puheenjohtaja totesi myös, että näkemykset metsäalasta ovat muuttuneet merkittävästi muutamassa vuodessa alan ulkopuolella. Hän totesi, että Suomi pärjää tulevaisuudessa hyödyntämällä luonnonvaroja kestävästi ja metsät ovat suomalaisten luonnonvarojen hyödyntämisen keskiössä.

Puheenjohtaja totesi, että talouspoliittisessa ministerivaliokunnassa linjattiin, että turpeen verotusta lasketaan ja metsähakkeen tukea nostetaan. Hän lisäsi, että linjausta toteuttava malli on parhaillaan valmistelussa. Puheenjohtaja totesi, että toimenpiteitä tarvitaan, koska vaikka metsähakkeen energiakäyttö on kasvanut, sen kasvu on taittunut.

Asialista hyväksyttiin työjärjestykseksi. Edellisen kokouksen muistio hyväksyttiin (liite 1).

2. Markkinakatsaus, Puumarkkinoiden osapuolet

Juha Hakkarainen totesi puheenvuorossaan, että metsänomistajan näkökulmasta puumarkkinoiden kokonaistilanne on hyvä. Hän totesi, että puukauppa ja puun käyttö on ollut vilkasta, vaikka kuusitukin osalta kysyntä on hieman värähdellyt. Hakkarainen totesi, että viime vuoden ennätykselliseen vuoteen verrattaessa ostot ovat vain noin prosentin jäljessä. Hän totesi, että puun tarjonta esimerkiksi puumarkkinat.fi-sivustolla on korkealla tasolla.

Anu Islander kävi läpi metsäteollisuuden katsauksessa muun muassa kumulatiivisia ostomäärien ja puun tehdaskustannusten kehitystä (Pöyryn kansainvälisen kustannusvertailun mukaan), puun tuontia sekä ainespuun käyttöä ja hakkuumahdollisuuksia. Tuontipuusta Islander totesi, että vaikka kokonaistuonti on laskenut 14 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna, puun tuonti Venäjältä on sujunut tilanne huomioon ottaen ilman mittavia hankaluuksia. Tulevaisuuden

hakkuumahdollisuuksista ja niiden suhteuttamisesta puun käyttöön Islander totesi, että puun riittävyys ei ole itsestään selvyyttä ja että esimerkiksi rakenteellisia parannuksia metsänomistusrakenteeseen tulisi toteuttaa.

Kari Perttilä totesi, että sahatavuuden viimeisen 12 kuukauden sahatavaran tuotanto on lähellä 11 miljoonaa kuutiota. Hän totesi, että sahojen kannattavuus on parantunut viime aikoina tuotantomäärien kasvun myötä, ei niinkään lopputuotteiden hintojen kehityksen. Sahatavaran hinnoista Perttilä totesi, että hinnat ovat pudonneet alkuvuodesta ollen nyt samalla tasolla kuin vuosi sitten. Sahojen tilanteesta Perttilä totesi, että sahojen sivutuotteiden bioenergiajakeet ovat ongelma. Hän totesi, että märkää purua on jouduttu kuljettamaan heikon kysynnän vuoksi Keski-Pohjanmaalta Kotkaan sellun raaka-aineeksi ja metsähakkeen tuen kasvattaminen pahentaa ongelmaa.

Jukka Aula kertoi Pohjois-Suomen puumarkkinatilanteesta sekä Pohjois-Suomen metsien kasvun ja hakkuutason välisestä suuresta erosta. Aula totesi, että tukin kysyntä paranee Keitele Groupin Kemijärven tehtaan aloittaessa, mutta kuitupuun kysyntä lisääntyisi vasta 2017 Äänekosken investoinnin toteutuessa. Aula totesi, että julkisia infrastruktuurihankkeita tulisi kohdistaa erityisesti pohjoiseen, jotta kasvavia metsävaroja saataisiin käyttöön.

Myös Simo Jaakkola ja Rauno Numminen totesivat puukaupan käyvän aktiivisesti. Numminen lisäksi muistutti, että puukaupan yhteydessä metsänomistajia muistutettaisiin Metsäsäätiön menekinedistämismaksusta, jossa myyjän sitoutuessa vapaaehtoiseen maksuun, myös ostaja maksaa saman suoritteet. Jaakkola kertoi lyhyesti Koneyrittäjien liiton jäsenille tehdyn markkinatilannekyselyn tuloksista, jossa 80 prosenttia vastaajista katsoi toimintaedellytysten pysyvän ennallaan tai paranevan nykyisestä. Hän kertoi, että haketus ja murskaus olivat pudonneet kolmanneksen aikaisemmasta ja kertoi uuden verolinjauksen olevan positiivinen. Tuloksista myös todettiin, että uutta työvoimaa on palkattu ja että koneyrittäjät investoivat uuteen kalustoon vuosittain yli 100 miljoonaa euroa. Koneyrittäjien työvoimatarpeesta lisäksi todettiin, että koulutuksen uudistamista tarvitaan, mutta myös nykyistä kalustoa ja työvoiman käyttöä voidaan merkittävästi tehostaa.

Juha Ojala totesi, että tuoreiden arvioiden mukaan puu riittää suomalaisissa metsissä uusien investointien tarpeeseen, mutta puumarkkinoiden toimivuudesta pitää huolehtia. Ojala esitti strategisena kysymyksenä, että halutaanko puustopääomaa kasvattaa. Hän lisäsi, että vaikka viime vuonna hakkuukertymä oli ennätyksellisen suuri, Suomen puustopääoma kasvoi 30 miljoonaa kuutiota. Keskustelussa aiheesta todettiin, että muun muassa ympäristö-, maankäyttö-, ilmasto- ja politiikat asettavat rajoituksia metsien käytölle ja että hakkuiden ja kasvun välisen eron pienentäminen voisi aiheuttaa keskustelua hiilen sidonnan näkökulmasta. Puheenjohtaja totesi, että Suomen kanta on ollut selkeä esimerkiksi kansainvälisessä ilmasto- ja energiapolitiikassa, että metsien kestävä talouskäyttöä ei saa vaarantaa.

3. Hanke-esitys, Metsäsektorin barometrin muodostaminen, Paula Horne, PTT

Paula Horne esitteli ideaa puumarkkinabarometristä sekä alustavia suunnitelmia sen toteutuksesta (liite 2). Horne kiitti mahdollisuudesta esitellä hanke-esitystä ja totesi, että barometri laajentaisi puumarkkinatyöryhmässä käytävää keskustelua laajemmalle yleisölle, mikä lisäsi puumarkkinoiden läpinäkyvyyttä.

Puheenjohtaja totesi esityksen päätteeksi, että idea olisi kannatettava, mikäli puukaupan osapuolet näkevät sen tarpeelliseksi. Keskustelussa muun muassa todettiin, että teollisuuden tulee vielä keskustella aiheesta.

4. Puukauppa-, energiapuun- ja metsänhoitotilastoinnin kehittäminen sekä aluejako, Martti Aarne, Metla

Martti Aarne esitteli Metlan tilannekatsauksen tilastoinnista (liite 3). Hän totesi puheenvuoronsa aluksi, että puumarkkinatyöryhmällä on ollut merkittävä rooli tilastojen kehittämisessä. Aarne muun muassa totesi, että maa- ja metsätalousministeriön ja Metlan metsätilaston ensi vuoden tuloskeskusteluiden perusteella pääpaino kehittämisessä on energiapuun tilastointi. Lisäksi Aarne totesi, että energiapuun kaupan tilastot julkaistiin aamulla koskien vuoden toista kvartaalia.

Keskustelussa todettiin, että puumarkkinoiden hintaseuranta on Suomessa maailman parhaalla tasolla. Islander totesi, että tilastoinnin kehittämisen painopisteenä tulisi olla energiapuutilastoinnin kattavuuden parantaminen. Aluejaosta Islander totesi, että vaikka tilastoinnin keruu perustuisi kunnittain kerättävään tietoon, tilastojen julkaisemisessa ei alueita tulisi kasvattaa nykyisestä 13 alueesta ja hintojen osalta nykyisestä seitsemästä. Hakkarainen totesi, että puumarkkinoiden seurannan näkökulmasta puukaupan viikkoseuranta on olennainen tieto joka tulee toteuttaa, vaikka se ei kuuluisi Luonnonvarakeskuksen viranomaistoimintaan.

Ministeri Orpo poistui ja puheenjohtajaksi siirtyi Juha Ojala.

5. Tilannekatsaus rungonosahinnoittelun ja korjuuvalmiin leimikkopaketin etenemiseen, Puumarkkinoiden osapuolet

Juha Hakkarainen kertoi, että Länsi-Suomessa on vuoden vaihteessa alkamassa ”korjuuvalmis leimikkopaketti” – toimintamallin pilotointi, johon osallistuu Metsä-Groupin, UPM:n ja Stora-Enson lisäksi useita itsenäisiä sahoja. Hän totesi, että toimintamallin haasteeksi on osoittautunut tiedonsiirto eri toimijoiden tietojärjestelmien välillä. Rungonosahinnoittelusta todettiin, että eri toimijat parhaillaan selvittävät miten asiassa tulisi edetä. Lisäksi Janne Partanen totesi, että Stora-Enso selvittelee lisäksi kustannusperusteisen tienvarsihinnoittelun mallia ja sen mahdollista yhdistämistä korjuuvalmis leimikkopaketti – toimintamalliin. Todettiin, että puutavaran mittauslaki ei rajoita rungonosahinnoittelua.

6. Tiedoksi, Maa- ja metsätalousministeriön selvityshanke, Biotalousinvestointien raaka-ainehuollon varmistaminen, Matti Mäkelä

Matti Mäkelä totesi lyhyesti, että maa- ja metsätalousministeriö on avannut vuoden 2015 sitomattomia yhteistutkimusvaroja koskevan kohdennetun hankehaun, jossa yksi teema käsittelee biotalousinvestointien raaka-ainehuollon varmistamista. Mäkelä esitteli tilattavan selvityksen tehtäväkuvausta ja totesi, että yhtenä selvityksen tehtävänä on esittää toteuttamiskelpoisia ehdotuksia miten puumarkkinoiden tasapainoinen toiminta voidaan turvata puun kysynnän kasvaessa (liite 5).

7. Muut asiat

Kokouksessa ei käsitelty muita asioita.

8. Seuraava kokous

Todettiin, että seuraava kokous pidetään tammikuussa. Tarkempi aika ilmoitetaan myöhemmin.

9. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja Juha Ojala kiitti osallistujia ja päätti kokouksen kello 10.00.